

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2022 toiminta

Jätehuoltoviranomaisen toiminta-ajatus

Savo-Pielisen jätelautakunnassa ja sen alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa, hoidetaan jätelain mukaiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Lisäksi huolehditaan kuntien yhteisesti sopimista jätehuoltoon liittyvistä seuranta- ja kehittämistehtävistä.

Jätelautakunnan päätöksenteolla asetetaan raamit toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle sekä edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuollon seurannalla varmistetaan, että kunnan jätehuollon järjestämismääräyksiä kuuluvat kiinteistöt eli asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti ja asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä.

Tavoitteena on, että jätehuollon viranomaispalveluissa tehdään päätökset tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko toimialuetta koskien. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiointijärjestys ja huomioidaan asiakkaiden erilaiset tarpeet jätehuoltojärjestelyissä. Jätehuollon viranomaistehtävien hoidossa tehdään yhteistyötä sidosryhmien, kuten alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaympäristöön vaikuttaa merkittävästi vuonna 2021 toteutunut jätelainsäädännön uudistus. Muuttunut jätelainsäädäntö vaikuttaa niin viranomaispäättökseen kuin käytännön jätehuoltopalveluihin alueella. Jätelautakunnalta muutokset edellyttävät kunnallisten jätehuoltomääräysten ja taksojen päivittämistä. Lisäksi on uudistettava jätehuollon palvelutaso ja tehtävä muutoksia jätteenkuljetusalueiden rajauksiin.

Jätelainsäädännön lisäksi kuntien vuonna 2017 hyväksymä jättepoliittinen ohjelma ohjaa jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaa. Nykyinen jättepoliittinen ohjelma on voimassa vuoteen 2022 saakka eli vuoden aikana on laadittava uusi ohjelma. Jätelain uudistus edellyttää sitä, että uuteen ohjelmaan otetaan yhä kunnianhimoisempia tavoitteita.

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet

1. Uusien jätehuoltomääräysten hyväksyminen

Jätehuoltomääräysten päivitys on aloitettu taustaselvitysten laadinnalla ja päivitystarpeiden kartoittamiselle vuonna 2021. Tällöin on myös selvitetty määräysten yhtenäistämismahdollisuuksia Itä-Suomen jätehuoltoviranomaisten kanssa ja osallistuttu syksyllä alkaneeseen Suomen Kuntaliiton koordinoimaan hankkeeseen, jossa valmistellaan valtakunnallinen mallipohja jätehuoltomääräyksille.

Jätehuoltomääräysten sisällön päivittäminen tehdään vuoden 2022 keväällä, kun taustaselvitykset on laadittu ja uusi määräysmalli on käytettävissä. Erityisesti määräyksissä tarkastellaan

hyötyjätteiden erilliskeräystä sekä kompostointia ja saostus- ja umpisäiliölaitteita koskeva sääntely. Määräysmuutokset tullaan toimeenpanemaan niiden hyväksymisen jälkeen tiedottamalla muutoksista ja seuraamalla määräysten toteutumista. Tavoitteena on, että uudistetut jätehuoltomääräykset saadaan hyväksyttyä viimeistään vuoden 2022 syksyllä.

2. Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason laadinta

Uuden jätepoliittisen ohjelman laadinnan projektisuunnitelma käsitellään jätelautakunnassa joulukuussa 2021. Uusi ohjelma valmistellaan suunnitelman mukaisesti laajassa verkostoyhteistyössä sidosryhmien kanssa vuoden 2022 aikana. Myös kuntalaisille järjestetään osallistumismahdollisuudet ohjelman laadintaan.

Jätepoliittisen ohjelman rinnalla valmistellaan uusi jätehuollon palvelutaso, jossa määritellään, millaisia jätehuoltopalveluja kuntalaisille järjestetään tällä alueella. Palvelutasossa käsitellään kattavasti kiinteistökohtaiset jätteenkeräyspalvelut, aluekeräys- ja ekopisteverkosto, lajitteluasemapalvelut, erilaiset noutopalvelut sekä neuvonta- ja viestintäpalvelut. Sidosryhmät ja kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan myös palvelutasoon.

Tavoitteena on saada jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason luonnokset valmiiksi loppuvuodesta 2022. Tällöin alkuvuodesta 2023 voitaisiin hyväksyä valmis jätepoliittinen ohjelma kunnissa ja palvelutaso jätelautakunnassa.

3. Hyötyjätteiden kuljetusalueen päivittäminen

Savo-Pielisen jätelautakunta on määritellyt kiinteistöittaiset jätteenkuljetusalueet sekä jäteteille ja hyötyjätteille. Hyötyjätteiden kuljetusalue on otettava uuteen tarkasteluun muuttuneen jätelainsäädännön myötä siten, että keräysalue ulotetaan kaikkiin pieniinkin taajamiin sekä tarvittaessa nykyistä laajemmalle alueelle taajamien reunoilla. Tässä yhteydessä biojätteen ja pakkausjätteiden kuljetusalueet erotetaan todennäköisesti toisistaan, sillä niitä koskevat jatkossa myös toisistaan poikkeavat keräysvelvoitteet.

4. Jätetaksan uudistaminen

Uudistunut jätelainsäädäntö edellyttää jätetaksojen kehittämistä. Jätehuollon viranomaispalvelut osallistuvat Suomen Kuntaliiton koordinoimaan hankkeeseen, jossa laaditaan valtakunnallinen malli jätetaksalle. Taksaa kehitetään tämän mallin pohjalta ottaen huomioon niin jätelainsäädännön asettamat tavoitteet kuin paikalliset olosuhteet.

Taksan uudistamisessa otetaan huomioon sekä lainsäädännön tiukennusten myötä kasvavat hyötyjätteiden erilliskeräyskustannukset että tuottajien osittainen kustannusvastuu pakkausjätteiden keräyksessä. Taksan ohjaavuus säilytetään, mutta samalla arvioidaan sitä, mitä kannustimia taksassa on perusteltua käyttää, miten maksuja subventoidaan ja miten tasapuolisesti jätemaksut jakautuvat eri asiakasryhmille.

Taksaan tulee vaikuttamaan myös vuonna 2022 päivitettävä jätehuollon palvelutaso. Niin lainsäädännön vaatimukset kuin kuntien ja kuntalaisten odotukset jätehuoltopalveluille on yhteensovittava siten, että palvelut ovat riittävät ja jätemaksujen taso saadaan pidettyä kohtuullisena. Taksa on tarkoitus uudistaa siten, että uudistettu taksa tulee voimaan vuoden 2023 alussa.

5. Jätehuollon seuranta ja rekisterityö

Jätehuollon seurannassa tarkastellaan sitä, ovatko kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä ja ovatko jätehuoltopalvelut määräysten mukaisia. Seka- ja hyötyjätteiden seurannan lisäksi tarkastellaan kiinteistöjen saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon asianmukaisuutta.

Koska vuonna 2022 jätehuollon viranomaispalvelujen resursseja sitoo isot jätehuollon sääntelyyn ja ohjaukseen liittyvät kokonaisuudet, on jätehuollon seurannassa tavoitteena perustason ylläpito. Jätehuollon asiakasrekisteristä tarkistetaan kuukausittain päättyneet asiakkuudet, minkä jälkeen kiinteistön haltijat kehoitetaan ja liitetään jätehuollon piiriin.

Jätehuollon seurannan lisäksi jätehuollon viranomaispalveluissa jatkuu jätehuollon asiakasrekisterissä olevien kiinteistöjen perustietojen päivitystyö yhteistyössä Jätekuon kanssa. Vuoden aikana selvitetään myös sitä, miten toteutetaan jatkoa ajatellen jätelainsäädännön uudet, jätehuoltoviranomaiseen kohdistetut ja merkittävästi resursssia vaativat rekisterinpitovelvoitteet kiinteistöjen kompostointia koskien.

Toiminnan mittarit

Mittari	TOT 2019	TOT 2020	TA 2021	TA 2022
Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (% , kaikki huoneistot)	98,1	98,9	98,8	98,9
Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (% , omakotitalot ja mökit)	96,4	97,7	96,6	97,7
Jätehuoltoa koskevien hakemusten käsittelyaika (viikkoa)	4	3	3,5	3